PERSBERICHT

11 september 2025

Belangrijke uitkomsten verkenning en begrotingsscan bestuurlijke toekomst WOL

De gemeenteraden van Wormerland, Oostzaan en Landsmeer (WOL) hebben twee mijlpalen bereikt in hun traject rond de bestuurlijke toekomst: de verkenning door Bernt Schneiders en de begrotingsscan door onderzoeksbureau Necker zijn afgerond.
In juni startte verkenner Bernt Schneiders namens de drie gemeenteraden het onderzoek naar mogelijke fusievarianten WOL+ en WOL++ met Waterland en Edam-Volendam. Tegelijkertijd gaf de WOL-werkgroep onderzoeksbureau Necker opdracht voor een begrotingsscan. Beide onderzoeken maken deel uit van het gezamenlijke initiatiefvoorstel waarover de drie raden dit najaar besluiten.

Fusie met Waterland en Edam-Volendam geen optie
Uit de verkenning blijkt dat een fusie met de gemeenten Waterland en Edam-Volendam (de zogeheten WOL+ of WOL++-varianten) op korte termijn niet haalbaar is.

- Edam-Volendam kiest bewust voor stabiliteit na de recente fusie met gemeente Zeevang en wil eerst via een bestuurskrachtonderzoek de eigen positie helder krijgen.
- Waterland kiest voor het eerder genomen besluit om zelfstandig te blijven en richt zich op bestuurlijke stabiliteit en versterking van de interne organisatie. Ook zijn er zorgen over de financiële lasten die een fusie met WOL met zich mee zou brengen.

Daarmee is een WOL+ of WOL++-fusie op dit moment geen realistische optie voor de drie gemeenten.

Mogelijke vervolgrichtingen
De verkenner schetst drie richtingen voor de bestuurlijke toekomst van de WOL-gemeenten met de mogelijke voor- en nadelen:

De lange adem: een fusie tussen Wormerland, Oostzaan en Landsmeer, met de intentie dat Edam-Volendam en/of Waterland zich in de toekomst alsnog kunnen aansluiten.

De korte klap: de verbinding zoeken met de steden Purmerend en Zaanstad. Daarbij weegt iedere WOL-gemeente afzonderlijk welke grote gemeente het best past als samenwerkings- of fusiepartner, op basis van geografische ligging, sociaal-culturele samenhang en economische verbondenheid. Dit vraagt om afzonderlijke besluitvorming door de gemeenteraden.

De sprong in het duister: een fusie met Amsterdam. Daarbij wijst de verkenner nadrukkelijk op de mogelijke gevolgen voor de Veiligheidsregio, mocht een deel van de WOL-gemeenten voor een fusie met Amsterdam kiezen.

Financiële positie kwetsbaar
De begrotingsscan van Necker bracht de risico's, kwetsbaarheden en kansen van de WOL-fusievariant op (middel)lange termijn in beeld. Deze is een verdieping op het onderdeel financiën van het rapport &VDL. De belangrijkste conclusies uit de scan zijn:

- De herindelingsvergoeding is naar verwachting ruim voldoende om de kosten van een fusie tussen de drie WOL-gemeenten zelf te dekken.
- Tegelijkertijd is de structurele financiële situatie van een WOL-gemeente kwetsbaar en niet toekomstbestendig.
- Hoewel gemeenteraden door beleidskeuzes het financiële perspectief kunnen beïnvloeden, is de handelingsruimte beperkt en vraagt dit om ingrijpende keuzes op het gebied van belastingen, onderhoud of het voorzieningenniveau.

Het meerjarenperspectief laat vanaf 2028 oplopende tekorten zien, met een gezamenlijk tekort van bijna € 4,6 miljoen in 2028 en 2029. Daarnaast wordt gerekend op een structurele daling van de algemene uitkering met circa € 2,6 miljoen per jaar.

Gemeenteraden aan zet
Op 10 september zijn de uitkomsten van de verkenning en begrotingsscan gepresenteerd aan de drie gemeenteraden en colleges. Op 15 oktober 2025 besluiten de raden over de vervolgstappen in de bestuurlijke toekomst van Wormerland, Oostzaan en Landsmeer.